

CERTIFIERAD
FN-SKOLA

FN-förbundet
UNA SWEDEN

KOMMER DU ATT
LIVAT I ETT MER JÄMLIKT
SAMFUNN ÅR 2030?

Aktion FN för globala målen

elevmaterial

INNEHÅLL

VAR MED I AKTION FN.....	3
AKTION FN FÖR GLOBALA MÅLEN.....	4
10 FAKTA FÖR ETT JÄMLIKT SAMHÄLLE.....	5
PÅVERKA EN POLITIKER.....	7
VAR MED I FN-FÖRBUNDETS TÄVLING.....	9
MATERIAL.....	10

VAR MED I AKTION FN

Aktion FN är en aktion som görs av FN-elevföreningar på FN-skolor fyra gånger per år. Aktion FN ger FN-elevföreningar chansen att sprida information och skapa engagemang för FN och en bättre värld.

Genom Aktion FN är er skola med och uppmärksammar och stödjer FN:s arbete samt bidrar till ett bättre samhälle lokalt och globalt. Aktionerna synliggör även er förening på skolan och är ett bra tillfälle för att engagera fler medlemmar i er FN-elevförening.

Till varje Aktion FN följer ett förslag på en aktivitet på skolan, material att använda till den samt förslag på fördjupning om det aktuella ämnet.

Har ni frågor? Kontakta skolhandläggarna via vår hemsida: <https://fn.se/om-oss/organisation/personal/>

Aktion FN läsåret 2018/19

För globala målen – inför FN-dagen	vecka 43	skickas ut vecka 39
För mänskliga rättigheter – inför MR-dagen	vecka 50	skickas ut vecka 46
För jämställdhet – inför kvinnodagen	vecka 10	skickas ut vecka 7
För fred – inför dagen mot minor	vecka 14	skickas ut vecka 11

AKTION FN FÖR GLOBALA MÅLEN

Globala målen gäller för alla människor och länder och vi måste gemensamt arbeta för att nå dem. Vi har alla en viktig roll att spela för att ingen människa ska lämnas utanför. Var med och påverka din skola och kommun att arbeta för ett jämlikt samhälle och för att globala målen ska uppnås.

- Vad?** En aktion på er skola där ni uppmärksammar globala målen med fokus på hur vi alla kan bidra för att skapa ett mer jämlikt samhälle till 2030.
- Varför?** För att väcka engagemang och opinion för att få Sverige att arbeta för att vi ska leva i ett mer jämlikt samhälle till 2030.
- När?** Inför FN-dagen den 24 oktober.

Hur?

Använd er av den tidigare utskickade världskartan och skapa ett utrymme på skolan där ni syns. Häng upp de medföljande affischerna om globala målen samt ballongerna. Vik de stora medföljande framtidslopporna. Ni kan även skriva ut och hänga upp eller lägga fram de mindre framtidslopporna i olika utrymmen på skolan för att skapa uppmärksamhet för er aktion. Lägga fram faktabladet *10 fakta för ett jämlikt samhälle* och inbjudningar till nästa möte med er FN-elevförening.

Nu börjar själva aktionen!

Ta de stora lopporna och gå ut i korridorerna. Stanna förbipasserande och fråga dem om de vill veta om de kommer leva i ett mer jämlikt samhälle år 2030? Be dem säga en siffra mellan 1-17. Vik upp den flik på lopporna de väljer och läs svaret. Berätta om de globala målen och att Sverige har ett ansvar att arbeta för att vi ska leva i ett mer jämlikt samhälle till år 2030 samt att vi alla kan bidra i detta arbete. Använd det medföljande faktabladet *10 fakta för ett jämlikt samhälle*. Passa även på att berätta om er FN-elevförening och bjud in till ert nästa möte där ni kommer att jobba vidare med hur ni kan bidra till ett mer jämlikt samhälle på er ort.

Sprid ert engagemang i sociala medier med **#jämlikhet2030** samt i Facebookgruppen för FN-elevföreningar som heter **FN-elevföreningar**.

10 FAKTA FÖR ETT JÄMLIKT SAMHÄLLE

- 1. År 2015 antog världens länder Agenda 2030 för hållbar utveckling.** Agenda 2030 består av 17 mål som ska vara uppnådda innan år 2030 och det är alla länders ansvar att arbeta mot dessa. Mål 10 i Agenda 2030 handlar om att minska ojämlikheten inom länder såväl som mellan länder. Ett jämlikt samhälle bygger på principen om allas lika rättigheter oberoende av t.ex. kön, etnicitet, religion eller trosuppfattning, funktionsvariation och härkomst, som grund för en rättvis fördelning av resurser och såväl ekonomiskt som politiskt inflytande i samhället. Frågan om jämlikhet knyter därför an till merparten av övriga mål i Agenda 2030. Som en del i Sveriges genomförande av Agenda 2030 tillsatte regeringen 2016 en Agenda 2030- delegation. Delegationen har ett utredningsuppdrag från regeringen men arbetar självständigt. Nedanstående fakta kommer från Agenda 2030-delegationens nulägesbeskrivning och förslag till handlingsplan för genomförandet av Agenda 2030 (publicerad 2017).
- 2. Sverige behöver åtgärda de ökande inkomstskillnaderna.** Den inkomstrelaterade ojämlikheten har ökat mer i Sverige än i något annat OECD-land sedan år 1990 och ligger på den högsta nivån i Norden. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 1.2 i Agenda 2030 och minska den andel människor som lever i någon form av fattigdom.
- 3. Sverige behöver åtgärda hälsoklyftorna.** Idag finns betydande skillnader i hälsa mellan olika grupper, exempelvis mellan personer som har hög respektive låg utbildningsnivå, mellan kvinnor och män, inrikes och utrikes födda och mellan geografiska områden. Den psykiska ohälsan i alla åldersgrupper har ökat de senaste 20 åren. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 3.8 i Agenda 2030 som handlar om att säkerställa allmän hälso- och sjukvård av god kvalitet för alla.
- 4. Sverige behöver åtgärda ojämlikheten i skolsystemet och arbeta för en likvärdig skola.** Idag lider den svenska skolan av bristande likvärdighet mellan skolor, lärarbrist och resultatskillnader mellan elever baserat på kön. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 4.1 och 4.5 i Agenda 2030 som handlar om att säkerställa att alla elever, oavsett kön, funktionsvariation, ursprung och levnadsvillkor, fullbordar en likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet.
- 5. Sverige behöver åtgärda ojämlikheten på arbetsmarknaden och i arbetslivet.** Idag ökar klyftorna på arbetsmarknaden och risken för långvarig arbetslöshet är stor i vissa grupper. Bland dem som saknar en fullständig gymnasieutbildning, oavsett ålder och härkomst, är risken för långvarig arbetslöshet särskilt hög. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 8.5 i Agenda 2030 som handlar om att uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla människor, samt lika lön för likvärdigt arbete.

6. **Sverige behöver motverka diskrimineringen av människor** på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder. FN:s kommitté för mänskliga rättigheter har uppmanat Sverige att utvidga diskrimineringsskyddet och inrätta en nationell institution för mänskliga rättigheter. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål **10.3** i Agenda 2030 som handlar om att säkerställa lika möjligheter, bland annat genom att avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja åtgärder som motverkar diskriminering.
7. **Sverige behöver åtgärda bostadssegregationen och bostadsbristen.** Idag finns en betydande bostadssegregation i städerna och det är bostadsbrist i alla delar av landet. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål **11.1** i Agenda 2030 som handlar om att säkerställa att alla människor har tillgång till säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder.
8. **Sverige behöver fortsätta att arbeta för ett demokratiskt, fredligt och inkluderande samhälle.** Idag finns t.ex. inte ett uttryckligt förbud mot rasistiska organisationer, vilket FN:s konvention mot rasdiskriminering kräver. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål **16.1** och **16.3** i Agenda 2030 som handlar om att avsevärt minska alla former av våld överallt, främja rättssäkerheten samt säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla.
9. **Sverige behöver arbeta för att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar** för att alla kommuner och landsting ska kunna tillhandahålla likvärdig service. Idag råder ojämlikhet mellan olika kommuners resurser, vilket påverkar möjligheten att tillgodose människors behov. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål **10.4** i Agenda 2030 som handlar om att besluta om politik som leder till ökad jämlikhet.
10. **Du kan vara med och göra skillnad!** Globala målen gäller för alla människor och länder och vi måste gemensamt arbeta för att nå dem. Vi har alla en viktig roll att spela för att ingen människa ska lämnas utanför. Var med och påverka din skola och kommun att arbeta för ett mer jämlikt samhälle och för att globala målen ska uppnås. Läs mer om globala målen och hur du kan engagera dig på Svenska FN-förbundets hemsida: www.fn.se/agenda2030

PÅVERKA EN POLITIKER

Bjud in till ett möte där ni i er FN-elevförening diskuterar er kommuns förutsättningar för att uppnå ett mer jämlikt samhälle till 2030. Utgå från de åtta fokusområdena på framtidsloppan:

Åtgärda de ökande inkomstskillnaderna

För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 1.2 i Agenda 2030 och minska den andel människor som lever i någon form av fattigdom.

Åtgärda hälsoklyftorna

För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 3.8 i Agenda 2030 som handlar om att säkerställa allmän hälso- och sjukvård av god kvalitet för alla.

Åtgärda ojämlikheten i skolsystemet

För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 4.1 och 4.5 i Agenda 2030 som handlar om att säkerställa att alla elever, oavsett kön, funktionsvariation, ursprung och levnadsvillkor, fullbordar en likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet.

Åtgärda ojämlikheterna på arbetsmarknaden och i arbetslivet

För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 8.5 i Agenda 2030 som handlar om att uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla människor, samt lika lön för likvärdigt arbete.

Motverka diskrimineringen av människor

För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 10.3 i Agenda 2030 som handlar om att säkerställa lika möjligheter, bland annat genom att avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja åtgärder som motverkar diskriminering.

Åtgärda bostadssegregationen och bostadsbristen

För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 11.1 i Agenda 2030 som handlar om att säkerställa att alla människor har tillgång till säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder.

Arbeta för ett demokratiskt, fredligt och inkluderande samhälle

För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 16.1 och 16.3 i Agenda 2030 som handlar om att avsevärt minska alla former av våld överallt, främja rättssäkerheten samt säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla.

Arbeta för att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för kommuner och landsting

För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 10.4 i Agenda 2030 som handlar om att besluta om politik som leder till ökad jämlikhet.

Vilket/vilka områden tycker ni att er kommun ska satsa extra på? Uppmana ert/era kommunalråd att driva en politik som leder till ett mer jämlikt samhälle. Använd mallen nedan för att mejla er uppmaning. Ni hittar e-postadresserna genom att googla t.ex. *kommunalråd trollhättan kontakt*. Observera att i Stockholms kommun är det borgarråden ni ska kontakta.

Hej kära kommunalråd,

vi vill uppnå ett jämlikt samhälle till 2030 och uppmanar er därför att aktivt jobba med de globala målen lokalt. Vi tycker att det är viktigt att ni satsar extra på:

Med vänlig hälsning
FN-elevföreningen på _____

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

VAR MED I FN-FÖRBUNDETS TÄVLING

Var med i FN-förbundets tävling: *Vi står upp för ett jämlikt samhälle!*

De globala målen är universella, vilket betyder att målen gäller för alla världens länder och människor. För att vi ska nå målen måste vi alla vara med och bidra. Visa hur ni i FN-elevföreningen engagerar er i Aktion FN för globala målen genom att ta ett foto av er aktivitet med papperslopporna. Lägga upp fotot på antingen ett öppet Instagram- eller Facebook-konto med **#jämlikhet2030** eller på er skolas hemsida.

Mejla fotot till terese.johansson@fn.se. Ange skolans namn, namnen på eventuella personer på fotot samt information om var bilden går att hitta (Instagram, Facebook, skolans hemsida).

Inkomna bidrag är med i utlottningen av tre fotoutställningar med globala målen. Utställningen består av tolv lättviktsplattor som ni enkelt kan sätta upp på skolan. Mejla ert bidrag senast måndag den 5 november.

Lycka till!

MATERIAL

Elevmaterial som skickats i paket till kontaktpersoner på FN-skolor.

Vecka 39 skickades ett paket och ett rör ut till skolornas kontaktperson med nedanstående material till Aktion FN för globala målen. Om ni inte vet vem er skolas kontaktperson är kontakta Svenska FN-förbundets skolhandläggare via vår hemsida: <https://fn.se/om-oss/organisation/personal/>

- Aktion FN för globala målen– elevmaterial (detta häfte)
- En liten framtidsloppa (engelsk text)
- En liten framtidsloppa (svensk text)
- 3 stora framtidsloppor med svensk text (skickas i separat rörförpackning)
- 4 st. globala målen-affischer (skickas i separat rörförpackning)
- FN- och Globala målen-ballonger
- FN-godis
- Klistermärken mål 10
- 3 st. t-shirts
- Agenda 2030 - ett informationsmaterial från Svenska FN-förbundet (skickas separat senare)

Elevmaterial som finns på portalen för FN-skolor: www.fn.se/portalen lösenord: bolivia

- Aktion FN för fred – elevmaterial (detta häfte)
- Faktablad: 10 fakta för ett jämlikt samhälle – att printa ut
- Agenda 2030- ett informationsmaterial från Svenska FN-förbundet
- Liten framtidsloppa att printa ut på A3-papper (svensk text)
- Liten framtidsloppa att printa ut på A3-papper (engelsk text)